

महाराष्ट्र टाइम्स

08 March 2016

बार्बरा बिंदर इज नाऊ ठाणेकर

ऑस्ट्रिया देशाच्या मानाने तुला भारतात सुरक्षित वाटते का? असे विचारले असता, ती म्हणाली, "आमच्याकडे महिला अत्याचाराचे प्रमाण तसे कमी आहे, कारण स्त्रियांचे शिक्षणाचे प्रमाण जास्त आहे, त्यामुळे स्त्रिया अन्यायाचा प्रतिकार करतातच; पण स्त्रियांचा आत्मसन्मान आमच्याकडे जपला जातो. भारतात मला तसे सुरक्षितच वाटते."

- बार्बरा बिंदर

ठाणे : अनुपमा गुंडे

ऑस्ट्रिया सारख्या प्रगत देशातल्या व्हिएन्ना सारखे अतिप्रगत शहर सोडून ती ठाण्यातल्या येऊर मधल्या आदिवासी पाड्यात राहून आदिवासी मुलींना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी झटतेय. बार्बरा बिंदर असे तिचे नाव. भारत देश त्याची संस्कृती तिला मनापासून भावतेय, म्हणूनच गेली ४ वर्षे ठाण्यात वास्तव्यास असलेली बार्बरा भारतीय होण्याचा विचार करतेय. व्यवसायाभिमुख शिक्षण देऊन आदिवासींना विशेषत त्यांच्या तरुण मुलांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी झटणाऱ्या क्रायसिस फाऊंडेशन या सामाजिक संस्थेसाठी ती काम करतेय.

बार्बराच शिक्षण व्हिएन्नातच झाले. ती अवघी एफवायपर्यंत शिकली, समाजसेवेचा वसा तिच्या घरातच रुजलेला. तिची मावशी, भाऊ पेरू-आर्यलँड या देशात सामाजिक कामाशी जोडले गेले आहेत. त्यामुळे पुढे अभ्यास करत-करत शिकावे आणि तिथल्या मागास समाजासाठी काही तरी करावे या हेतूने ती भारतात आली. इथल्या मानववंशशास्त्राचा आणि प्रगत शिक्षणाच्या सोप्या पद्धती विकसित करण्याचा अभ्यास ती करतेय. भारतात आल्यावर ती पहिल्यादा मणिपूर आणि नागालँड राज्यात गेली.

क्रायसिस संस्थेच्या पूर्वा आगवण हिच्या संपर्कात आल्यावर ती ठाण्यातल्या क्रायसिसच्या कामाशी जोडली गेली. गेली ४ वर्षे ती येऊरच्या आदिवासी पाड्यातील मुलींच्या प्रगत शिक्षणाचे काम करतेय. माध्यमिक शिक्षण झालेल्या या मुलींना व्यवहारशिक्षणाच्या ज्ञानाचा अभाव आहेच; पण त्यांचा प्राथमिक शिक्षणाचा पायाही पक्का नसल्याचे तिच्या लक्षात आले, यासाठी क्रायसिस संस्थेच्या अन्य कार्यकर्त्यांच्या मदतीने बार्बरा प्राथमिक शिक्षणाच्या छोटे-छोटे प्रयोग करत असते. अर्थात हे काम करताना भाषेचा अडथळा येतो का? असे विचारले असता ती म्हणाली, "या आधी मी मूक-बधिरांसाठी काम केले आहे, त्यामुळे त्या हावभावाचा वापर मी या मुलींशी संवाद साधताना करते आणि आता मला इथे ४ वर्षे झाली, उच्चार, खाणाखुणा, वस्तू, पदार्थ यांची नावे माहीत होऊ लागली आहेत. मला काही मराठी वाक्ये बोलता येऊ लागली आहेत. लवकरच छान मराठी बोलू शकेन," असा विश्वास ती व्यक्त करते. तिला फ्रेंच, जर्मन, स्पॅनिश आणि इंग्लिश या चार भाषा येतात. भारतातले सामाजिक आणि सांस्कृतिक वातावरण तिला आवडते, त्याबद्दल बोलताना ती म्हणाली.

■ केवळ उंचच-उंच इमारती म्हणजे विकास नाही, आपल्याकडच्या अप्रगत माणसांना आपण आपल्या बरोबरीने चालायला शिकवले की, आपण खऱ्या अर्थाने विकासाच्या दिशेने चालू लागतो, क्रायसिस संस्थेचे काम त्याच दिशेने सुरू आहे, त्यामुळे मी इथे रुळलेय. असे ती सांगते. गेल्या ४ वर्षांत ती दोन वेळेला व्हिएन्नाला कुटुंबाला भेटायला गेली, तिचे कुटुंबीयही तिला एकदा भेटून गेले. या कामात मन रमतेय म्हणून भविष्यात भारतात स्थायिक होण्याचा तिचा विचार ती बोलून दाखविते. आदिवासी पाड्यांवर साजरे होणारे गणेशोत्सव-नवरात्र हे उत्सव तिला आवडतात, त्यात ती सहभागी होते आहे. तिला आता महाराष्ट्रीयन पदार्थ आवडू लागले आहेत, नव्हे ती आता ते तयार करायला शिकलीय.